

Gostilničarski list

Strokovno glasilo „Zveze gostilničarskih zadrug za slovensko Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino v Celju“.
Uredništvo in upravljanje se nahaja začasno Gosposka ulica šte. 26, I. nadstropje v Celju
Naročnina za nedelno leto Din 30.—, člani gostilničarske „Zveze“ dobivajo list brezplačno.

Štev. 11 in 12.

V Celju, dne 20. decembra 1923.

Leto I.

Vabilo na občni zbor

Zveze gostilničarskih zadrug za slovensko Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino,
kateri se vrši dne **24. januarja 1924** ob 8. uri dopoldne v hotelu
»BALKAN« v CELJU, Gosposka ulica, s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročila predsedstva.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev blagajnika.
5. Dopolnilne volitve odbornikov.
6. Določitev dijet delegatom Zveze.
7. Poročilo o strokovnem glasilu.
8. Bolniška blagajna.
9. Raznoterosti.

Udeležba zadrug po delegatih je obvezna proti konvencionalni globi v prid Zvezne blagajne. Zadruga, katere še za leto 1924. niso imele občnih zborov, se naprošajo, da iste pred Zveznim občnim zborom opravijo, da lahko delegati pridejo s konkretnimi predlogi. Na občni zbor se bode tudi povabilo Trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani in predsednika zagrebškega Saveza.

Eno uro po določenem času se vrši zborovanje pri vsakem številu članov in so istega sklepi pravomočni.

Tajnik: Štern.

Načelnik: Božič.

Prosimo, da se pri naročilih sklicujete na oglase v »Gostilničarskem listu«.

Vsem naročnikom in odjemalcem »Gostilničarskega lista«.

Z današnjo številko, s katero je zvezana tudi 12. kot zadnja številka, zaključujemo prvo leto obstanka Gostilničarskega lista, katerega smo ustanovili z namenom, zblížati in seznaniti gg. tovariše hotelirje, kavarnarje in gostilničarje od blizu in daleč, kateri imajo enake težnje in skrbi.

Ni se nam sicer posrečilo takoj v prvem letu našega obstanka doseči tega, česar bi želeli, kajti še marsikateri gostilničar je mnenja, če pristopi njega zadruga kot članica k Zvezi, da si naprti le nepotrebno plačilo, brez katerega se tudi že izhaja, češ, plačil je že itak dovolj, katere moram plačevati, čemu si še nalagati prostovoljni davek!

Res je, dragi tovariši, plačil in bremen imamo veliko, pa zapomnite si, še večje bi imeli, če bi v zadnjem trenutku ne izdali našega stanovskega glasila, po katerem izražamo naše želje, naše prošnje in pritožbe javno in katere pridejo na najvišja mesta brez vsakoršnih kolkov in taks.

Ni se nam sicer posrečilo odpraviti taks §§ 61, 62 in 63, vendar, kakor smo zadnji čas izvedeli, dosegli smo, da se iste ublažijo v prid gostilničarskemu stanu. Že prvi pravilnik, kateri je že izdan v hrvaškem jeziku, se je nekoliko oziral na naše želje, ki smo jih izrazili v resoluciji dne 25. sept. tl., vendar se isti še popravlja v smislu sklepov na Sušaku, kjer je bila tudi naša Zveza častno zastopana in je tudi

ona glasno zavpila: Gospodje, sila nam je, do tukaj in ne dalje, ne prenesemo hujših bremen, tudi mi smo ljudje kot obrtniki, kateri se zavedamo naše dolžnosti, želimo pa tudi pravic.

Gospodje tovariši, zagotavljamo Vas, da se hočemo boriti za naše pravice vseh tudi nadalje, vendar rabimo v to svrhu tudi skupne pomoči, in ta obstoji v tem, da pristopite k Zvezi vsi, kateri še do danes niste pri Zvezi gostilničarskih zadrug za Slov. Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino, ter vplivate pri občnih zborih, da pristopijo Vaše zadruga kot članice, kajti Zveza je matica vseh zadrug in če bodejo enkrat vse zadruga, katere še niso pri isti včlanjene, storile potrebne sklepe in njih lastno korist upoštevale in spolnjevale, vas zasiguramo, da bodo nas vseh želje in prošnje imele na merodajnih mestih vpliv in uspeh.

Želeli bi obenem, kakor že prej omenjeno, da bi sklicale vse zadruga še meseca prosinca občne zbere in pri istih tudi storile sklep o pristopu k Zvezi, kajti »sloga jači, nesloga tlači«.

Upamo, da se vse zadruga mariborskega okrožja združijo, da podpiramo s tem lastne stanovske koristi, se sami branimo in pokažemo drugim, da je res v slogi vse dosegljivo.

Želimo vsem tovarišem vesele božične praznike in srečno novo leto!

**Načelstvo, tajništvo,
uredništvo, upravništvo.**

Novi predpisi za izvrševanje gostilničarske obrti.

S 15. novembrom tl. so stopila v veljavo nova določila o gostilničarski obrti. Svoje mnenje o teh predpisih, ki do sedaj pri nas veljavne v bistvu popolnoma izpreminjajo, smo svoj čas na anketi dne 25. septembra v prostorih g. Božiča na Bregu pri Celju izrazili in poslali tudi resolucijo, katera se je takrat sklenila, na merodajna mesta; tudi na Sušaku dne 16. oktobra so se, kakor je na drugem mestu objavljeno, sprejele resolucije

v prid gostilničarskemu stanu, če pa iste niso imele takšnega uspeha, kakor bi želeli, smo pa žalibog krivi sami, ker se veliko premalo brigamo za lastno organizacijo in nam je v velikih slučajih žal denarja za isto. V naslednjem priobčimo glavno vsebino zakona in obeh pravilnikov.

Po novem bomo razlikovali mehane in kafane. Mehana je taka gostilna, ki ima razen prostorov za točenje pijač tudi sobe za prenočevanje potnikov. Če teh nima, se imenuje kafana.

Za izvrševanje gostilničarskega

obraja je potrebno: 1. mesno (to je lokalno) mehansko ali kafansko pravo; 2. lično (osebno) pravo in 3. pravo za točenje pijače.

Mesno, mehansko ali kafansko pravo je pravica, da se sme kaka določena zgradba, hiša porabljati za gostilno. Za podelitev tega prava je pristojno ministrstvo notranjih del po zaslišanju velikega župana. Omejitve na gotovo število ni, marveč se ozira le na potrebe ljudstva in na interese države. Hiša mora biti primerna v zdravstvenem in policijskem oziru, nove zgradbe bodo morale vrh tega odgovarjati splošnemu načrtu, ki ga izda ministrstvo za zgradbe. Lastnik mora biti neomadeževan. Svoje mnenje oddajo lokalne občinske, politične in finančne oblasti ter komisija (državni inženjer, zdravnik, politični in finančni uradnik). Ta pravica se ne more prenesti na drugo hišo in ugasne, če se v treh mesecih ne prične s točenjem ali prekine za več kot en mesec. Taksa, ki jo mora plačati lastnik hiše, znaša za Ljubljano in Maribor 3000 dinarjev, v krajih nad 2000 prebivalcev 2500 Din, drugod 2000 Din. Če se v zgradbah izven Srbije in Črne gore toči nepretrgoma od 6. aprila 1920 dalje, se smatra, da je mesno pravo pridobljeno za hiše, v katerih je treba plačati zgorajšnja takso, ako se to še ni zgodilo.

Lično pravo, to je na osebo vezano dovoljenje, daje dotičnemu pravico, da se sploh sme baviti s profesionalnim točenjem pijače kjerkoli in kadarkoli. Mogli bi to označiti kot nekako spričevalo o sposobnosti, ker ga dobi proti taksni 2000 Din od politične oblasti (župnijska vlast, okružno načelstvo) le oni, ki je za tak posel fizično in moralno sposoben in naš državljan. To velja za gostilničarja samega, pa tudi za njegovega namestnika, odnosno poslovođjo, a ne za služinčad.

Gori označene določbe glede mesnega in ličnega prava veljajo v principu tudi za gostilniško obrt, ki se izvršuje po vrtovih, parkih in barakah.

Oni, ki ima lično pravo, more začeti s točenjem pijače še le, ko mu izda finančna oblast (pri nas finančno

ravnateljstvo) specialno dovoljenje za točenje pijače. To je omejeno izključno na kak določen lokal in se ne more prenesti na kako drugo osebo ali dati v zakup. Pred odločitvijo se zasliši glede osebe in lokala mnenje pristojne politične oblasti. Kdor ne namerava ali ne more točiti osebno (pravne osebe, bolniki), mora prijaviti sposobnega namestnika. Taksa za dovoljenje točenja na drobno znaša za vsako polletje vnaprej, računši že s sedanjim polletjem in odgovarjajoče kategoriji, v katero posebna komisija uvrsti gostilno, za Ljubljano in Maribor 1500, 1000, 750 in 500 Din, za kraje nad 2000 prebivalcev 1000, 750, 500 in 300 Din, za ostale kraje 750, 500, 300 in 200 Din.

Točenje pijače se more vršiti na drobno ali na debelo. Pod prvim se razume prodaja vseh ali samo nekaterih vrst alkoholnih pijač v vseh količinah za goste v gostilniških lokalih in zunaj na prostem. Točenje na debelo pa je prodaja vina nad 50 litrov, piva pa najmanj 25 litrov, špirta in vsakovrstnega žganja preko 100 litrov, ostalih zaslaženih in nezaslaženih pijač pa najmanj 25 litrov. Za prodajalce pijač na debelo so predpisani še posebni pogoji (protokolacija, knjigovodstvo, garancija letnega prometa 200 hl). Pred izdajo dovoljenja za točenje pijače na debelo mora preskrbeti finančna oblast odobrenje Generalne direkcije. Točenje pijač na drobno se more vršiti v kafanah, mehanah, bifejih, delikatesnih, vinsko-žganjarskih, slaščičarskih in drugih podobnih obratih, dalje na kolodvorih, ladjah, v vojašnicah, kazinah, čitalnicah in v drugih zaprtih društvenih prostorih, v zavetiščih in naselbinah ter barakah (kantinah).

Za točenje na sejnih in proščanjih so posebna, a z zgorajšnjim precej identična določila. Specialnih določb za točenje pod vejo ni. Prodajalci lastnega pridelka na drobno plačajo nižje takse.

Kazni, ki jih nalagajo politične oblasti, so občutne (1000, 2000 do 5000 Din). Plača jih lastnik zgradbe, ki se pa more odškodovati napram

svojemu najemniku ali zakupcu potom sodišča.

Če je pod političnimi oblastmi razumeti okrajna glavarstva in pokrajinsko upravo, ni razvidno.

(Zakon o izpremabah in dopolnitvah zakona o taksah in pristojbinah tar. post. 61, 62, 63, 64, 65, 66 in 67 z dne 25. oktobra 1923, Sl. Nov. št. 255. Pravilnik ministrstva za notranja dela z dne 12. nov. 1923 in pravilnik ministrstva financ z dne 12. nov. 1923, Sl. Nov. št. 263).

K vprašanju znižanja davčnih meril.

Razvrednostitev denarja v povojni dobi vodi tudi v davčnopravnem oziru do usodnih posledic. Davčni postavki dosegajo v zvezi z raznimi pribitki in avtonomnimi dokladami ne le pri progresivnih, ampak tudi pri donosnih davkih izmero, ki je izredno trda in visoka ter daleč presega po splošno priznanih načelih smotrene davčne politike dopustno mejo obremenitve. Obremenitev bi morala biti v skladu in pravem razmerju s plačilno zmožnostjo posameznikov. V Sloveniji se ta neskladnost posebno občutno kaže pri dohodnini in posebni pridobnini. Neskladnost pa še povečujejo razni pribitki in invalidski davek, ki se ravna po višini predpisanih neposrednih davkov in pribitkov. To dokazuje dejstvo, da se je v predvojnem času pobirala na dohodek 100.000 K dohodnina 4831 K, dočim znaša za l. 1923, brez ozira na invalidski davek, 11.327 K 94 v, to je 65% več nego v predvojni dobi. Še višjo obremenitev pa kaže posebna pridobnina, ki se sicer pobira z istim odstotkom, vendar pa doseže, ako ne vpoštevamo bivše deželne doklade nadomestjuočega pribitka 70%, izmero 20% v zvezi s tem pribitkom pa obremenitev 27%. Ta že sama na sebi visoka obremenitev pa se še poostri z visokimi avtonomnimi dokladami, ki dosežajo v nekaterih občinah tudi 300% in še več, z invalidskim davkom in z neodbitnimi bilančnimi postavkami, med katere se vs eeva med drugimi tudi posebna pridobnina z do-

kladami, plačana v bilančnem letu. Skupna obremenitev dosega v neredkih primerih 80 in še več odstotkov.

Preostra merila izpodkopujejo davčno moralo, ker se vsakdo že iz naravnega nagona samoobrambe izkuša ogniti preostri davčni obremenitvi. Vsled tega ostajajo taka merila vsaj v nekaterih pokrajinah, med katere pa, žalibog, Slovenije ne moremo prišteti, le na papirju. Pri nas se izvaja zakon z vso natančnostjo in raje seže preko dejanskih dohodkov, kakor da ne iztrpal v polnem obsegu vsakega posameznega dohodninskega vira. Zaradi tega občutimo v Sloveniji tem težje preostrav davčna merila.

Nič boljše razmere ne obstoje v tem oziru v Avstriji, kjer se v bistvu tudi še vedno izvaja staroavstrijski zakon, ki vodi kljub poznejšim, precej obsežnim reformam do enakih posledic, kakor pri nas. Vendar se morejo avstrijski davkoplačevalci vsaj tolažiti, da vlada uvideva nevdržnost položaja in ga hoče v doglednem času s posebno novelo ublažiti na način, ki bo omogočal pošteno in izčrpno napoved, ne da bi se moral davkoplačevalec bati, da bi se mu naložili davki, katerih ne bi zmožel.

Pri nas ne kaže vlada nikakega umevanja za stremljenja po znižanju davčnih meril. Nikakor noče uvideti, da je v interesu nje same, da dvigne davčno moralo. Pred očmi ima le trenutne potrebe, manjka ji pa dalekosežnosti, da bi gledala v bodočnost in spoznala končni uspeh njene trdovratnosti, s katero odklanja brez čuta odgovornosti in potrebne kritike vse predloge, ki jih dobiva od raznih strani za zboljšanje sedaj že skoro nevdržnega položaja.

Nikakor se ne moremo ubraniti vtisa, da noče finančni minister o kaki reformi davčne zakonodaje pred uveljavljenjem enotnega zakona o neposrednih davkih nčesar slišati edino iz razloga, da si ne pokvari situacije ob razpravi enotnega davčnega zakona in si ne ustvari položaja, ki bi uteglo biti ugodnejši nego ga namerava predlagati v predlogu zakona o neposrednih davkih, katerega nam ra a kratkem predložiti Narodni skupščini. Dru-

gega tehtnega razloga ne more imeti, ako ga ne vodijo poleg neumestnega fiskalizma, ki hoče podvezati narodnemu gospodarstvu v Sloveniji vsak razvoj, tudi drugi nagibi, ki hočejo po praktikah že ponovno ožigosanih stremljenj gotovih faktorjev v Beogradu pospešiti preselitev vsake pomembnejše podjetnosti v Sloveniji ne le za primer vojne od zunaj, ampak že sedaj od previsokih davkov ogrožene Slovenije v pokrajine v notranjosti države, kjer so visoki davčni postavki le na papirju.

Ne moremo si misliti, da so nazoni, ki jih izkušajo uveljaviti nekateri gospodje iz trgovinskega ministrstva, že v taki meri zašli v kri in meso finančnega ministrstva. Smatramo še vedno za verjetnejšo domnevo, da odklanja finančni minister uveljavljanje sedanje davčne zakonodaje iz razlogov, ki smo se jih zgoraj dotaknili. Ti razlogi pa niso tako tehtni, da bi morali ovirati finančno upravo od znižanja preostrih davčnih meril. Položaj, ki ga ustvarja sedaj veljavni zakon o osebnih davkih z amandmani finančnih zakonov in dvanajstinskih zakonov, trajno itak ni vzdržen in se torej tudi v enotnem zakonu ne bo mogel uveljaviti.

Slovenski poslanci imajo težko, a hvaležno nalogo, da prepričajo vlado o nujnosti reforme vsaj enega dela davčne zakonodaje v Sloveniji, še preden se uveljavi enoten davčni zakon.

Reklamacije za volitve v dohodninske komisije.

Koncem tega leta se izloči iz komisije za dohodnino polovico imenovanih in polovico voljenih članov ter ravno isto število namestnikov. Izločitev se izvrši po žrebu v navzočnosti enega voljenega in enega imenovanega člana komisije. Dopolnilne volitve se vrše dne 29. januarja 1924. Imeniki volilnih upravičencev bodo razgrnjeni na vpogled pri vseh davčnih okrajnih oblastvih v času od 13. do vštetelega 20. decembra t. l. Imenike smejo vpogledati samo dohodnini zavezane osebe,

Dopustno je tudi imenike prepri-

sovati ali napravljati iz njih izpiske, ako to ne ovira poslovanje davčnega oblastva. Rok za vlaganje reklamacij je določen od dne 13. decembra do vštetelega 30. decembra t. l. Vsak davkoplačevalec sme vložiti reklamacijo le za svojo osebo. Reklamacije se vlagajo pri davčnih oblastvih. Po preteku reklamacijskega roka bodo smeli davčni zavezanci vpogledati volilni imenik še nadalje do vštetelega dne 12. januarja 1924, da se volilcem omogoči izbrati kandidate izmed volilnih upravičencev.

Opozarjamo vse obrtnike, da se prepričajo tekom reklamacijskega roka, če so vpisani, ker ni izključeno, da vsled tega ali drugega manipulativnega pogrška niso sprejeti v volilni imenik. Ako posamezniki potrebujejo glede reklamacijskega postopanja še natančnejšega navodila, naj se obrnejo na Zvezo obrtnih zadrug.

Dohodnina postaja od leta do leta večjega pomena. Predpisi se vsako leto stopnjujejo. Za leto 1920. je znašal predpis še 59.603.725 K, za leto 1921. že 93.039.645 K, za leto 1922. pa celo 142.183.169 K, za leto 1923. pa bo predpis, vštveši izredni 30odstotni pribitek, presegel vsoto 200.000.000 K. Zato dobiva dohodnina veliko važnost, z njo pa tudi volitve, ki se vrše januarja 1924.

Nove takse v sodnem kazenskem postopanju.

Novi zakon o taksah, ki je v veljavi od 15. novembra t. l., je prinesel novost, katere do sedaj nismo poznali. Dočim je bilo poprej po kazensko-pravnem redu vse kazensko postopanje pristojbin prosto, je cesarska naredba o sodnih pristojbinah uvedla leta 1915. pristojbine za kazensko postopanje na podlagi zasebne obtožbe, to je zlasti za razžaljenje časti, zdaj pa so uvedene takse tudi za vse ostale kazenske zadeve. Po tar. št. 193 mora plačati „za papir itd.“ obdolženec, to je tisti, proti kateremu se je sodno postopalo, posebno takso, ki se ravna po višini prisojene mu kazni. Ta taksa znaša 50 Din za kazni do 3 mesecev oziroma odgovarjajoče kazni, 75 Din za kazni do 6 mesecev, 100 Din do

enega leta, 150 Din do 3 let, 300 Din do 10 let, 400 Din do 15 let in 500 Din za kazni nad 15 let. Obsojenec mora to takso plačati v kolkih, kakor hitro postane sodba pravomočna, sicer se eksekutivnim potom iztirja.

Ista taksa se plača tudi za sodbe v višjih inštancah.

Za prošnjo za „ponovno sojenje“, to je obnova postopanja, določa tarif št. 195 50 oziroma 100 Din, ki jih je treba plačati v naprej, to je v kolkih nalepiti na predlog.

Za „vsako nezadovoljstvo“, to je za vse pritožbe in vzklice na vzklicno sodišče, je določena taksa 50 Din, na apelacijsko sodišče (stol sedmorice) pa 100 Din (tar. št. 196).

Tar. št. 197 določa za predlog, naj se izpusti zaprti obdolženec iz preiskovalnega zapora, pri okrajnih sodiščih 100 Din, pri okrožnih sodiščih pa 300 Din, ki jih je treba plačati naprej. Ako se je taka prošnja zavrnila, se taksa seveda ne povrne.

Predlog, s katerim se odkloni kazenski sodnik, mora biti po tarifu št. 198 kolkovan s 50 Din.

Ako je obdolženec oproščen radi pomanjkanja dokazov, plača polovico takse, določene za obsodbo ter sodišče določi višino kazni, ki bi ga najbrž zadela, če bi bil obsojen. Isto velja za vse druge slučaje oprostitev in ustavitve kazenskih poizvedb ozir. preiskave, ako je dotičnik na kakoršni si bodi nezakonit ali nepravilen način povzročil kazensko postopanje.

Posebna določila veljajo za zasebne obtožbe, n. pr. radi razžaljenja časti. Po tar. št. 194 je treba prilepiti že na tožbo kolek za 50 Din kot takso za obsodbo; v slučaju obsodbe na višjo kazen od 3 mesecev mora obsojeni plačati dotično razliko. Razen tega se morajo vse takse v zasebnih tožbah plačati naprej. Vse dosedanje pristojbine, ki niso izrecno izpremenjene ali odpravljene, veljajo tudi še naprej.

Zakon in pravilnik o taksah določata nadalje, da noben uradnik ne sme uradno postopati na podlagi vlog, ki niso nič ali pa nezadostno kolkovane, sicer plača sam kazensko takso in je disciplinarno kaznovan.

Davki.

Državna trošarina na žganje. (Opozoritev interesentom.)

Minister financ je predložil Narodni skupščini predlog zakona o izpremembah in dopolnitvah zakonov in odredb o državni trošarini. Predlog vsebuje poleg določil, ki so se dosedaj uveljavljala z vsakoletnimi finančnimi zakoni, tudi odredbo, da se pobira trošarina samo na ono žganje, ki prihaja v promet in prodajo, dočim se žganje, ki se kuha za dom, brezpogojno oprošča obdačenja. — Dosedanji način pobiranja trošarine povodom kuhanja se po zahtevi ministra ublažava zaradi tega, da se preprečijo šikane od strani finančnih organov pri obdačevanju žganja, kar je pa mogoče edino le na ta način, da se pobiranje trošarine omeji le na žganje, ki dejansko dohaja v promet in trgovino, oprostí pa ono, ki se porablja za domače potrebe. Postavka 15 dosedanje tarife (čl. 6. zakona o državni trošarini z dne 27. junija 1921 naj bi se v izpremenjenem besedilu glasila sledeče: „Državna trošarina se pobira: 15. na žganje v oblastih, kjer se je že do sedaj pobirala trošarina, za vsako hektolitrsko stopinjo 20 Din.

Pripomnja. Trošarina na žganje se pobira povodom dohajanja v promet in porabo, pobiranje (povodom proizvajanja) po izmeri kotla se ukinja. Za žganje se smatra destilat tropin iz sadja, korenin (razun sladkorne pese), dinje (melone), buč in vode, pomešane z medom. Od žganja, kuhanega iz lastnih proizvodov (pridobljenih na lastnem zemljišču) plačuje trošarino le oseba, ki tako žganje od producenta kupi ali pridobi na katerikoli drug način. Od žganja, kuhanega iz kupljenih ali katerikoli drug način pridobljenih surovin (snovi) plača producent trošarino le, ako to žganje proda ali ga iz kateregakoli razloga odstopi drugemu. Proizvajalci, ki kuhajo žganje iz kupljenih surovin (snovi) in za trgovske namene, plačajo trošarino za alkohol po št. 14 tarife (20 Din za eno hektolitrsko stopinjo). Ako se lastniki surovin (snovi) za kuhanje žganja in proizvajalci žganja z lastnim

zemljiščem bavijo tudi s trgovino z alkoholnimi pijačami na debelo ali na drobno, ali točijo ali se bavijo s pridelovanjem alkoholnih pijač, se posebej odredi, katero množino žganja se jim dovoli porabiti za domačo potrebo brez plačila trošarine. Natančnejša navodila za pravilno izvršitev izpremembe pri obdačenju žganja predpiše finančni minister. Namerala izprememba sega globoko v interes industrije, ki se bavi s kuhanjem in prodajo žganja in v interes trgovin, ki prodajajo žgane opojne pijače. Prizadeti industrijci in trgovci se vabijo, da pomisleke, ki jih imajo s svojega stališča proti uveljavljanju omenjene izpremembe, nemudoma priobčijo Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Uvedba nakazniškega prometa med našo kraljevino in Zedinjenimi državami Sev. Amerike.

Znano je, da so se ugotovili tako pri nas kakor drugod razni nedostatki s pismi iz Amerike in da se ti nedostatki, ki občinstvo včasih občutno oškodujejo, sicer redkeje, žal še vedno ugotavljajo.

Da te nedostatke omeji oziroma sčasoma v celoti odpravi, je sklenila poštna uprava naše kraljevine, da uvede z Zedinjenimi državami Sev. Amerike (razen ozemlja ob Panamskem prekopu in Filipinskih otokov) s posredovanjem poštne hranilnice v Beogradu od 1. januarja 1924 dalje nakazniški promet pod naslednjimi pogoji:

Potrebni vplačilni listi (položnice) za ta nakazniški promet se lahko nabavijo pri vsaki pošti po 50 par za kos.

Kdor želi poslati denar v Zedinjene ameriške države, mora izpolniti spremno (»sprovodno«) pismo, ki je natisnjeno na drugi strani srednjega dela vplačilnega lista in sicer mora tam zapisati:

1. Natančen naslov prejemnika z označbo bivališča in zadnje pošte. Ti podatki morajo biti napisani z latinico.
2. Znesek nakaznice in sicer:

a) Kdor želi poslati določeni znesek dolarjev, mora zapisati dotični znesek v dolarjih, razen tega pa označiti znesek tudi v dinarjih, ki ga polaga za nakup dolarjev in za nakazniško pristojbino. Pristojbina je 10 dinarjev za vsakih začetih 1000 dinarjev.

b) Ako pa želi pošiljatelj položiti določeni znesek v dinarjih, ne da bi označil tudi znesek dolarjev, ki naj se izplača v Ameriki, mora zapisati položeni znesek za nakaznico in za pristojbino v dinarjih, poštna hranilnica pa izpolni mesto, ki je določeno za znesek v dolarjih, in sicer po tečaju tistega dneva, katerega se nakaznica v Ameriko odpošlje.

Z eno dokaznico se sme poslati največ 100 dolarjev. Kdor želi poslati večji znesek, mora za to imeti dovoljenje generalnega inšpektorata ministrstva financ, ki naj ga priloži vplačilnemu listu. V tem primeru bo poslala poštna hranilnica toliko nakaznic po 100 dolarjev, kolikor jih bo potrebnih.

Ako označi pošiljatelj nakazniški znesek v dolarjih, mora položiti toliko dinarjev, kolikor jih je za nakup dolarjev po dnevnem tečaju potrebnih. Ako bi kaj denarja pri nakupu določenega zneska dolarjev preostalo, ga pošlje poštna hranilnica pošiljatelju s službeno nakaznico nazaj, če preostane več kakor 5 dinarjev.

Ako v dinarjih vplačani znesek ni za nakup zneska, ki je označen v dolarjih, obvesti poštna hranilnica o tem pošiljatelja in ne odpravi nakaznice, dokler pošiljatelj ne dopolni zneska z vplačilom razlike. Zaradi tega se priporoča, da položi pošiljatelj za nakup dolarjev malo večji znesek dinarjev, zato da bo mogoče dolarje kupiti in nakaznico brez zadržka čimprej odpraviti, tudi če se tečaj izpremeni.

3. Dan vplačila in podpis odpošiljatelja.

Ako ima pošiljatelj svoj čekovni račun pri poštni hranilnici v Beogradu, naj odredi izplačilo dolarjev z izplačilnim nalogom v breme svojega čekovnega računa. V tem primeru mora izpolniti nalog za izplačilo iz svojega čekovnega računa po prejšnji točki 2, ali v dolarjih ali v dinarjih.

Lastniki čekovnih računov pri čekovnih zavodih morajo izpolniti vplačilni list za nakazniški promet z Zedinjenimi ameriškimi državami in izdati nalog na izplačilo iz svojega čekovnega računa v skupnem znesku v dinarjih.

Sprednjo stran vplačilnega lista izpolni pošiljatelj tako kakor vsak drug vplačilni list v čekovnem prometu in označi skupni znesek tako, kakor je vpisan na spremnem pismu na drugi strani.

Pošiljatelj jamči za točen naslov prejemnika in za razliko na tečaju, ki je lahko drugačen ob času ko pošta denar pošiljatelju vrne, ako se nakaznica iz kateregakoli razloga ne izplača naslovniku.

Poštna hranilnica računi dolarje po dnevnem tečaju devize New York od dne, ko se nakaznica odpravi v Ameriko, obvesti o tem odpošiljatelja in položi račun, preostanek denarja, ako je večji kakor 5 dinarjev, pa pošlje pošiljatelju s službeno nakaznico nazaj.

To pojasnilo je natisnjeno na drugi strani priznanice vplačilnega lista za nakazniški promet z Zedinjenimi ameriškimi državami.

Pošte postopajo z vplačanimi vplačilnimi listi za ta nakazniški promet tako, kakor z vsako navadno položnico v čekovnem prometu. Zneski dolarjev se pri vpisovanju v dnevnikih čekovnih vplačil in v obračun ne upoštevajo, ampak samo zneski v dinarjih.

Nakaznice iz Zedinjenih ameriških držav za našo državo bodo napravljene v dolarjih in v centih. Vse ameriške pošte bodo pošiljale nakaznice za našo državo pošti New York, ki jih bo shranjevala, poštni hranilnici v Beogradu pa pošiljala natančen seznam (listo), v katerem bodo podatki vseh teh nakaznic in ki mu bo priložena deviza v dolarjih za kritje skupnega zneska vseh nakaznic, kar jih bo vpisanih v dotičnem seznamu. Ko dobi poštna hranilnica v Beogradu seznam nakaznic in devizo, vnovči devizo pri Narodni banki po dnevnem tečaju, preračuni vse dolarske zneske po tem tečaju v dinarje in odpošlje denar s čekovnimi nakaznicami naslovnikom. Na teh nakaznicah bo označen poleg zneska v

dinarjih tudi znesek, ki je bil vplačan v dolarjih.

Te čekovne nakaznice bo pošiljala poštna hranilnica naslovnim poštam, pošte pa jih bodo izplačevale naslovnikom in z njimi postopale tako kakor z drugimi čekovnimi nakaznicami.

Če se katera izmed teh čekovnih nakaznic izgubi ali če se iz katerega koli razloga ne more izplačati, postopa pošta tako, kakor če se izgubi kaka druga čekovna nakaznica. Za izgubljeno čekovno nakaznico izda poštna hranilnica dvojniki (str. 92, točka XI b in stran 93, točka XII, »Poštanska-štedna, čekovna i virmanska služba«).

Zaradi pravilnega opravljanja nakazniške službe med našo državo in Zedinjenimi ameriškimi državami se še pripominja:

Vplačilni listi položnice za Ameriko so namenjeni v prvi vrsti potrebam naših izseljenikov in njihovih družin.

Špekulacija z izvozom denarja s temi vplačilnimi listi je prepovedana. Zato se bo poštna hranilnica, preden odpošlje seznam v Ameriko, vsakokrat temeljito prepričala, če se ne godi s tem kaka zloraba.

Ako bi hotel kdo večji znesek denarja poslati v Ameriko, t. j. več nakaznic, mu je treba povedati, da mora zato imeti dovoljenje generalnega inspektorata ministrstva financ, kamor naj se obrne, ker se sme brez dovoljenja te oblasti poslati največ samo 100 dolarjev.

Izmenjava poštnih nakaznic z Zedinjenimi državami se prične 1. jan. 1924, vrše jo pa vse pošte v kraljevini, pri katerih je uveden čekovni promet.

Občinstvo, ki ima v Ameriki svojce in ki z njimi dopisuje, naj bi te svojce na uvedbo tega nakazniškega prometa opozorilo in obenem od njih zahtevalo, da jim pošiljajo dolarje v vsakem primeru samo s poštnimi nakaznicami in ne več v navadnih oziroma priporočenih pismih.

Le na ta način bo mogoče omejiti razne nedostatke z ameriškimi pismi.

TRGOVCI, OBRTNIKI, INSERIRAJTE V »GOSTILNIČARSKEM LISTU«, KER IMAJO NAŠI INSERATI NAJVEČ USPEHA.

Zakaj „nema pare“?

Če bi bil temu vprašanju dal naslov: „Pravi vzroki pamanjkanja denarja“, bi bil najbrže že samo naslov marsikoga odvrnil od čitanja prvega stavka. In to je skoro naravno. Kajli pravih vzrokov za današnjo denarno mizerijo je bilo in je še vsak dan po vseh listih toliko na izbiro, da bi bilo res težko najti iz vseh teh „pravih“ vzrokov res pravega.

V svojo sramoto moram tu javno priznati, da se ves čas svojega življenja nisem nikdar zanimal niti za zgodovino denarja sploh, niti za valutna vprašanja. Doslej sem se z denarnimi krizami pečal samo tedaj, kadar sem bil — brez denarja. Šele vis major vojne me je opozorila na razmišljanje o vrednosti in nevrednosti denarja. Jaz, ki sem dolga leta preje stiskal vsak vinar, sem sredi vojne začel razsipavati denar, čeprav ga ni bilo odveč. Ko sem ponujal za stokratno prejšnjo vrednost denar za košček kruha in mi je bil ta lepi denar, za katerega sem preje dobil celo pojedino, zaničljivo zavržen, od moje strani koprneči kos kruha pa ponujam za — eno cigareto; ko sem videl, kako se sicer stari denarni stiskači po naših dolenjskih gričih meščanom dajali živila tudi za staro obleko, denar — tudi veliko denarja — pa odklanjali, tedaj sem se seznanil z zgodovino in vrednostjo denarja. Naturalno gospodarstvo je prišlo zopet v veljavo, denar, posebno papir, je stopil iz svoje veljave kot sredstvo izmenjave dvema različnih vrst blaga med dvema različnima interesentoma.

Ali to omenim le mimogrede, ker je še danes mnogo ljudi, ki niti tega primitivnega zakona o postanku denarja ne poznajo in ker sploh danes vse vidi spas edino le v denarju.

Ob prevratu, ko je bilo denarja še dovolj, oziroma preveč, sem opazil, kako malo ljudje spoštujejo manjše denarne vrednote. Natakari ni niti več hotel pogledati 10 vin. napitnine, le milostno je sprejel vsaj 20 vinarjev. Da nisem bil sam tak opazovalec, o tem sem se prepričal iz potopisov Čehoslovakov po naši rivijeri. Tudi

oni so izražali začudenje, kako mi sami diskreditiramo kovinski drobiž, ki naj bi imel vendar večjo vrednost, kot papirna nola. Že na podlagi teh opazovanj so nam Čehi že takrat prokovali današnjo krizo. To razkošno razmetavanje denarja v napitnini, ki je pravzaprav nekaj malenkostnega, so k nam v Slovenijo zanesli — brez zamere — brati Hrvati. Živo je v spominu celi naši družbi, ko smo na mizi v Veliki kavarni v Mariboru puščali po 20 vinarjev napitnine in kako nas je pri tem zapostavila hrvaška družba z dvema kronama napitnine za samo eno črno kavo, ki takrat ni bilo toliko veljala ni. Zgledi vlečejo — to pot so nehote vlekli tudi pri nas in nas tekom par let, ko smo zamenjali krono z dinarjem, dovedli v današnje razmere. Pokazati sem le hotel s tem malim vzgledom, kako smo pričeli z malim diskreditirati vrednost denarja.

Pri tem opazovanju pa sem prišel že v prvi povojni dobi na sled še na neko drugo zlo, na katerega posledice sem tolikokrat opozarjal tudi javno. Imejtelji stanovanj so se zamislili, da prekomerno podražijo najemnine tudi za stanovanja, ki že leta niso bila popravljena in za katera niso lastniki niti vinarja žrtvovali tudi ne po prevratu. Opozarjal sem, da mora to ne utemeljeno preširano povišanje najemnine povzročiti podraženje tudi drugih življenjskih predmetov, kajti najemnik mora zahtevati višjo plačo in tako gre veriga dalje. Res so to podraženje takoj izrabili demagoški voditelji raznih strokovnih organizacij; sledil je štrajk za štrajkom, njim pa splošno podraženje. Država sama je uvidela pretečo katastrofo ter izdala znani nesrečni zakon o pobijanju draginje. S tem smo prišli na pravi tir. V hiši, kjer je gospodar zapravljivec ne more biti štedljivcev tudi ne med družino. Država, ki hoče razumno gospodarstvo, mora tudi sama biti vzor-gospodar.

Naše vlade pa so ravno ob času, ko so izdajale zakone o pobijanju draginje, same brez povoda podraževale monopole (n. pr. tobak, vžigalice); so razsipale denar za razne nepotrebne komisije, so pustili in še

puste na polju ležati milijardne vrednosti demobilizacijskega blaga; so z nesrečno finančno politiko same diskreditirale našo valuto v inozemstvu; so dobavljale in še dobavljajo svoja naročila v inozemstvu, dočim ostajajo našim dobaviteljem dolžne milijarde in s tem jemljejo sebi in državi ugled in zaupanje; so nalagale in še nalagajo našim produktivnim krogom pretirana bremena, ki se končno prevale na konzumenta v obliki novega podraženja in zaostajanja produkcije. Vse to in še mnogo druge krivde v naši notranji in vnanji politiki imajo na vesti vse dosedanje vlade.

Posledice? Najprej denarja v izobilju, nestabilnost valute, ki je naravnost onemogočila najnujnejše industrije (n. pr. gradbeno), potem deflacija, ki je sicer edino sredstvo za ozdravljenje valute, ampak na njenem višku je sedanja vlada ponovila stari greh prejšnjih vlad: nova pretirana davčna bremena na produkcijske sloje, ki so s tem primorani na zopetno podraženje, ki mora zadeti s konzumentom vred tudi producente v zastoju blaga.

To bi bilo v obrisih en del pravih vzrokov pomanjkanja denarja. In ta del gre na račun vlade.

Po »Trgovskem Listu«.

Vinarstvo.

Vinski sejem v Krškem, katerega je priredila meseca decembra krška občina, je bil, kakor nam poročajo, prav dobro obiskan. Prišlo je nepričakovano mnogo vinskih trgovcev in gostilničarjev iz vse Kranjske, zlasti pa iz Ljubljane in Gorenjske ter iz spodnje Štajerske. Živahna kupčija se je razvila šele proti poldnevu, ko so se kupci nekoliko orijentirali in so producenti odnehali v cenah. Prodalo se je okrog 25 vagonov vina, največ po 22—24 kron, nekaj tudi dražje, oziroma tudi ceneje. Mnogo vina so gotovo še pozneje prodali, ker so se kupci popoldne razgubili z vinogradniki na vse strani. Uspeh sejma je v vsakem oziru prav dovoljen.

Letošnji vinski pridelek v Sloveniji. Po raznih poročilih iz različnih krajev je letošnji vinski pridelek v Sloveniji kvalitativno veliko ugodnejši od lanskega, kvantitativno je pa

za eno tretjino nazadoval. Vinogradniki, ki so brali po 15. oktobru, so dosegli kvalitativno kot kvantitativno izvrstno letino 1. 1921. Grozdje, brano po tem času, je vsebovalo 20 do 22° sladkorja, kar odgovarja moči 12—13,2° alkohola. Grozdje, brano pred 15. oktobrom, je slabše — vsebovalo je le 11—14° sladkorja. Vino iz tega sladkorja je kislo, grenko in slabega okusa ter vsebuje samo 5—8° alkohola. Rdeča vina so veliko slabša ter brez barve. Boljša vina, kot burgundec, framinec, rizling, silvanec iz grozdja, nabranega po 15. oktobru, so izvrstna ter vsebujejo 12—15,5° alkohola. Vina v Belokrajini, kjer se je vršila trgatve po 3. oktobru, so izborna. Trgovina je zelo slaba. Vzrok temu so previsoke cene, ki so se takoj po trgatvi zahtevale, vsled česar so se tujci odločili. Priporočati bi bilo zahtevati zmerne cene ter zaloge prodati, ker so še zaloge iz prejšnjih let precejšnje. Vinske zadruge namravajo prirediti letos več vinskih sejmov, tako v Krškem, Novem mestu, Metliki, Črnomlju in Brežicah.

Vinski trg. Iz Zagreba nam poročajo, da je na vinskem trgu v zadnjem času splošna stagnacija. Cene vinu na Francoskem so trdne, stare zaloge so razprodane in namesto domačega vina so spravili v promet španska vina. Na Grškem je bila trgatve slaba in zato so poskočile cene za 10 odstotkov. V Avstriji so pa vkljub slabi trgatvi ostale cene neizpremenjene; prometa pa je le malo. Novo vino se je podražilo za 100 kron na hektoliter; prav malo. Na Ogrskem so se pa boljše vrste podražile za 1000 kron pri hektolitru, slaba vina z dežele pa so v ceni padla. Rumunska trgatve je bila za 30% pod lansko. Povprašujejo pa samo po prvovrstnem blagu. Splošno tožijo, da je premalo denarja, posebno v Avstriji, na Ogrskem, Grškem in pri nas v Jugoslaviji. Na Francoskem so nova rdeča vina 8—11,50, ostala 55 do 95, boljše iste vrste od 70 do 105 frankov. Avstrijska vina stanejo 5000 do 5500 K, stara vina 6000 do 7000 K, boljše vrste 7200 do 7500 K za liter, po novem denarju torej pol šilinga do tričetrt šilinga. Na Češkoslovaškem prodajajo nova vina po 380 do 400 čK hektoliter; cene rastejo. Grška vina, v Trstu naložena, stanejo pri 13 in 14° 125 do 160 lir za 100 kg. Ogrska vina slabše vrste z dežele notirajo 650 do 750 K liter, boljše od veleposestnikov po 1000 do 1200 K. Na našem trgu vlada popolna stagnacija; na Hrvaškem so v enem samem tednu padle cene vinu z dežele za 50 para do 1 dinarja.

Italija se hoče na vsak način preostankov znebiti in išče trg v Nemčiji, Avstriji, Češkoslovaški. Laške vinske cene v inozemstvu so bile v zadnjem času te-le: Piemontska vina so večinoma dobra, 10'5 do 13'5 odstotka hl 125 do 180 lir, stara beneška in furlanska vina prodajajo 150 do 180 lir hl, trgovina je pa slaba. Tudi v Emiliji trgovina zastaja; kmetje prodajajo rajši grozdje 100 kg po 270 do 290 lir po kraju in kvaliteti. Tudi v Toskani je popolna stagnacija, stare zaloge so nedofaknjene, cene padajo. Prodajajo grozdje večinoma 200 do 500 lir 100 kg. Na Siciliji je povpraševanje po starem vinu majhno, v novem blagu pa opazimo popolno stagnacijo.

Vinska kriza na Hrvatskem in v Slavoniji. Če odračunamo od pridelanega vina ono količino, ki jo konzumiramo doma, vidimo, da nam preostaja letno okrog 1,198.000 hl vina. Ako upoštevamo, da vlada na našem vinskem trgu že štiri leta občutna kriza in da je izvoz skoraj popolnoma padel, je jasno, da imajo naši producenti in vinski trgovci polne kleti še starih zalog. To stanje je pa najobčutnejše na Hrvatskem in v Slavoniji. Slovenija porabi običajno ves svoj pridelek zase in je lansko leto celo uvažala vrščačko vino poleg običajnega dalmatinskega. Dalmacija v najboljšem slučaju še vedno lahko računa na izvoz v Francijo, poleg tega pa izvažata skoraj v vse države, zlasti na Češkoslovaško in v Avstrijo. V Slavoniji in Hrvatski bo tako samo letos preostalo neprodanega vina nad 3 milijone hektolitrov. Naša vina po današnjih cenah niso za tekmovanje na svetovnem trgu in je to ravno glavni vzrok naše vinske krize. Poleg tega pa so režije danes tako visoke, da ni računati na primerno znižanje cen. Kljub priznanju prevozne tarife je prevoz danes še vseeno predrag. Za dalmatinska vina je zlasti promet največje važnosti. Prevoz iz bakarske luke do železniške postaje stane mnogo več kakor ves prevoz od Bakra do Maribora. V vsakem oziru je nujno potrebno, da se najde čim prej izhod iz tega položaja, ker bi zlasti letošnje leto lahko rodilo nedogledne posledice ne samo za našo vinorejo, temveč za naše gospodarstvo vobče.

Zvezna poročila.

Na Gostilničarskem kongresu na Sušaku dne 16. oktobra sta bili naslednji dve resoluciji od „Zveze

gostilničarskih zadrug za Slov. Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino“ sestavljene ter v navzočnosti ministrskih delegatov prečitane in soglasno sprejete in izročene po g. Pavlekoviču, predsedniku zagrebškega Saveza gostilničarskih zadrug delegatom v nadaljno obravnavanje.

RESOLUCIJA

sprejeta na VII. gostilničarskem kongresu dne 16. oktobra 1923 kakor sledi:

Gostilničarstvo Hrvatske, Slavonije in Slovenije, zbrano na VII. gostilničarskem kongresu na Sušaku, protestira proti podeljevanju pravic točenja alkoholnih pijač takozvanim uličarjem in trgovcem z mešanim blagom kakor je sedaj običajno v zgoraj omenjenih pokrajinah, kjer prodajajo vino, pivo in žganje trgovci in sitničarji odprto ravno tako kot gostilničarji, oddajajo tudi jedila ter so popolnoma brez policijskega nadzorstva.

Prosi se ministristvo trgovine in obrti v Beogradu, da blagovoli vsako prodajanje alkoholnih pijač vzeti na koncesijsko dovoljenje po lokalni potrebi, ga omejiti in staviti pod strogo nadzorstvo političnih oblasti in obstoječih gostilničarskih zadrug, katere zadnje naj dobivajo vplivajočo posvetovalno pravico pri podeljevanju koncesij, nadalje se prosi, da se zaukaže po vsej kraljevini SHS splošna revizija koncesij in prodajaln alkoholnih pijač ter se naj vse odveč obstoječe prodajalne z alkoholnimi pijačami in gostilne ukinejo.

Resolucija

sestavljena na enkeli Zveze gostilničarskih zadrug za slovensko Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino, katere se je vršila dne 25. IX. 1923 ob 10. uri dopoldne v prostorih g. Joško Božiča na Bregu pri Celju.

I. Protestira se proti § 61 novo nameravanim predpisom taks ter se podpira isti s sledečimi razlogi:

Obrtni red bivše Avstrije, kateri je v Sloveniji še do danes v veljavi, predpisuje odločno, da se vsaka na novo zaprosena gostilničarska koncesija pred podelitvijo od politične oblasti uradno komisijonira, h kateri se pritegne oblastveno komisijonirani stavbenik glede sposobnosti lokalov, komisar politične oblasti glede neomadeževanosti, zdravstveni izvedenec glede higijeničnih razmer, zastopnik občine glede lokalne potrebe in načelstvo gostilničarske obrtne zadruge glede usposobljenosti zapositelja. Tem predpisom so se morali podvreči in istim zadostiti do danes vsi ho-

telirji, kavarnarji in gostilničarji v Sloveniji.

II. Proti § 62 ugovarjamo iz sledečih razlogov:

Hotelirji, kavarnarji in gostilničarji v Sloveniji so bili in so še sedaj obremenjeni v smislu taks § 62 z sledečimi pristojbinami in sicer: Obrtni, dohodninski, hišnonajemninski, pridobninski, prometni, invalidski, izven tega trošarinski davek spojen z visokimi občinskimi dokladami, s čemur mislimo, da smo nameravanemu § 62 zadostili in bi bilo vsako nadaljne povišanje taks neopravičeno. — Z določbo v opombi 3 glede solidarne odgovornosti lastnika zgradbe bi se čisto neutemeljeno nalagale dolžnosti, ki morejo vzbuditi največjo nevoljo.

III. § 63 pobijamo in sledečih razlogov:

Kakor že v § 61 omenjeno, se je moral vsak za gostilničarsko obrt namenjeni objekt kolavdirati in komisijonirati, določene takse predplačati in izposlovati potrebno uverenje ter zadostiti vsem predpisom zakona; zato se nam zdi neumestno in krivično zahtevati za Slovenijo zopetno predložitev načrtov gostilniško-obrtnih projektov.

IV. Prosimo toraj, da se točke 1, 2 in 3 predležeče resolucije upoštevajo pri nameravani določbi taks pod št. 61, 62 in 63, ker so sedanji obrtniki, t. j. hotelirji, kavarnarji in gostilničarji zadostili že dosedaj vsem tem predpisom, zato bi bila krivična zopetna obremenitev.

Prosimo tudi, da se uzakonijo usposobljenostni izpiti, da se revidirajo prodajalne z alkoholnimi pijačami, iste komisijonirajo glasom obrtnega reda § 16 ter se poverijo gostilničarske zadruge kot nadzorovalne oblasti.

Pokrajinska zveza jugoslovenskih vinogradnikov za Slovenijo je imela dne 2. XII. 1923 v Narodnem domu v Mariboru svoj ustanovni občni zbor, katerega so se udeležili mnogi delegatje krajevnih vinarskih društev in drugi odlični vinogradniki iz vse Slovenije. Zveza šteje že danes 14 krajevnih organizacij s 838 člani. Želeti je, da bi bil vsak vinogradnik član krajevne organizacije, ki danes obstoji v Mariboru, Ptuj, Šmarju, pri Sv. Bolferku pri Središču, Ormožu, Gr. Radgoni, Brežicah, Ljutomeru, Rogatcu, Novem mestu, Črnomlju, Mokronogu in Krškem, kajti čim močnejša organizacija bo, tim lažje bo braniti ogrožene interese vinogradništva. Kjer še krajevnih organizacij ni, se naj čimprej ustanove! Izvolil se je sledeči odbor: predsednik Anton Puklavec, vinarski ravnatelj v Mariboru; podpredsednik

Bohuslav Skalicky, kmet. svetnik in ravnatelj kmet. šole na Grmu, tajnik Josip Zabavnik, višji klet. nadzornik v Mariboru; blagajnik Ivo Zupanič, strok. učitelj na vin. in sadjarski šoli v Mariboru; odborniki: Miha Brenčič, posestnik itd., Spuhla pri Ptuj; Franc Kirin, posestnik v Krškem; Franc Penca, župan v Mokronogu; Ivan Urek, posestnik v Globokem pri Brežicah, Robert Košar, veleposestnik pri Sv. Bolfenku pri Središču ob Dravi; Jože Nemanjč, posestnik in narod. poslanec v Želebeju pri Metliki; Lovro Petovar, veleposestnik v Ivanjkih; Alojz Supanič, posestnik v Vajdnu pri Jarenini; Franjo Žebot, posestnik in narod. poslanec v Mariboru; Fric Zemljich, veleposestnik in vinski trgovec v Ljutomeru; Srečko Robič, župan in posestnik v Limbušu pri Mariboru; Petar Miovič, posestnik v Mariboru. Občni zbor je soglasno sklenil sledečo resolucijo: »Pokrajinski Savez jugosl. vinogradnikov za Slovenijo v Mariboru je na svojem ustanovnem občnem zboru dne 2. decembra 1923, na katerem je bilo zastopanih 14 krajevnih vinarških društev iz cele Slovenije s skupaj 838 člani vinogradniki, sklenil, pridružiti se zahtevam vin. in sadjarskega odseka kmet. družbe za Slovenijo v Mariboru, ki jih je ta le stavil v svoji zadnji »Spomenici« z dne 10. junija t. l. št. 717 in si jih osvojiti! Zlasti zahteva Pokr. Savez od visoke vlade: 1. da pri sklepanju trgovinske pogodbe z republiko Avstrijo doseže za uvoz naših vin vsaj iste ugodnosti, ki jih je Avstrija koncedirala Italiji (znižanje uvozne carine od 60 na 30 zlatih K za hl in za Slovenijo — kontingent vsaj 100 000 hl lažjega naravnega vina, ozir. vinskega mošta od 8 do 12% alkohola, ozir. 14 do 20% sladkorja); 2. da pritegne k trgovskim pogajanjem z vino uvažajočimi državami — pred vsem sedaj z Avstrijo, vedno eksperte iz Slovenije, ki natančno poznajo razmere vinogradništva in vinski trg v Sloveniji. Na vsak način pa zahtevamo z vso odločnostjo od vlade, da se k trgovskim pogajanjem z republiko Avstrijo pritegne tudi en del iz pokrajin bivše Avstro Ogrske; 3. da ukrene potrebno, da se vinski zakon iz leta 1907, ki velja danes samo v Sloveniji in Dalmaciji, uveljavi za celo državo ter da se ga zopet začne izvajati z vso strogostjo; 4. da se prepreči vsako vtihotapljanje vina iz Madžarske in Italije v našo državo; 5. da se ukinejo kontrolni listi za prevoz vina, ki povzročajo mnogo stroškov in še veliko več zamude časa in — če že to ne gre, da se naj izdaja kontrolnih listov poveri občinskim uradom, ki so boljše

pri roki; 6. istotako naj se ukine naredba, po kateri morajo slovenski vinogradniki vsako leto svoj vinski pridelek naznaniti finančni oblasti; 7. slovenski vinogradniki odklanjajo stališče vlade, da vinogradniki iz prejšnje Avstro-Ogrske radi prejšnjega podaništva ne bi mogli sodelovati pri trgovskih pogajanjih z republiko Avstrijo kot delegati in eksperti; 8. zahtevamo, da dá vlada v slabih letinah za sladkanje vinskega mošta vinogradnikom na razpolago trošarine prosti sladkor; 9. ker vinogradniki letos zbog slabe vinske letine niso bili aktivni, v največ slučajih pridelek ne krije niti pridelovalnih stroškov, zahtevamo od vlade, da da finančnim oblastem nalog, da dohodkov iz vinogradov, ki ne reprezentirajo nobenega čistega dobička, letos v obče ne obdači. To resolucijo naj se takoj doloži vsem prizadetim ministrom, narodni skupščini in drugim merodajnim zastopništvom«.

Gostilničarska zadruga Mozirje je imela dne 6. decembra t. l. pri gosp. Golniku v Libiji izredni občni zbor, katerega se je udeležil Zvezni tajnik iz Celja.

Ker še dosedaj Zadruga ni pobirala nobene članarine, se je sklenilo, da se pobira za leto 1923. za Zadrugo 35 Din in za Zvezo 20 Din, skupno 55 Din, kateri znesek je dolžan vsak član do prihodnjega občnega zbora, kateri se bo vršil v mesecu januarju 1924, poravnati, v nasprotnem slučaju se bo isti prisilno potom kr. okrajnega glavarstva iztirjal, kar pa gotovo ne bi bilo častno za posamezne člane.

Nadalje se je tudi sklenilo, da se vsakega člana, kateri se občnega zbora ne udeleži, kaznuje z globo 5 Din v prid Zadrugne blagajne.

Poročalo se je tudi, da ima tržka občina Mozirje že dolgo časa pripravljene prostore za merosodni urad in je že zdavnaj bila otvoritev istega obljubljen, saj vendar čakajo na merosodni urad gostilničarji, ki bi ga posebno v sedanjih časih nujno rabili, zaman.

Razno.

Cenj. tovarišem hotelirjem, restavraterjem in gostilničarjem naznanjamo, da smo si o priliki gostilničarske ankete v Zagrebu ogledali tudi šampanjske kleli g. Pavlekoviča v Zagrebu ter smo bili naravnost očarani nad vzornostjo njegovih kleli. On prozvaža domači izdelek šampanjca po francoskem vzorcu pod imenom »Bukovačka Zlatica« in »Bukovačka Zorica« kakor tudi prvovrsten pelinkovec ter ga vsem gg. tovarišem topló priporočamo.

Radi poplave v Savinjski dolini in v Celju sta se mudila v pondeljek, dne 10. tm. v Celju ministra Vujičić in Trifkovič. V spremstvu načelnika gosp. Sveteka sta prišla kmalu popodne z avtomobilom čez Dob in Trojane ter sta si grede ogledala škodo v Savinjski dolini. V Celju sta bila sprejeta od vladnega svetnika dr. Žužeka, predsednika okrožnega sodišča dr. Kotnika, župana dr. Hrašovca in policijskega svetnika dr. Senekoviča, dala sta si temeljito poročati o ogromni škodi, katero je utrpela Savinjska dolina in Celje z okolico. S popoldanskim vlakom sta odpotovala v Sisak.

Za velesejm v Lipskem. Naša pooblaščenca trgovinska agencija v Lipskem namerava začeti akcijo za čim uspešnejše sodelovanje naših gospodarskih krogov na tukajšnjih mednarodnih velesejmih ter daje na zahtevo interesentom vse informacije. Obrniti se je na: Leipzig, Friedrich Liststrasse 4; brzojavke: »Gumiguta«, kalere šef je g. Ivan Simič.

Zveza za tujski promet je imela v pondeljek, dne 10. t. m. zvečer v celjskem Narodnem domu važno zborovanje. Celje tvori za sedaj radi ugodne lege naravne krasote središče tujskega in letoviškega življenja v severni Sloveniji. Na sestanek so prišli zastopniki celjskega mesta, zdravilišč Rogaske Slatine, Rimskih toplic in Laškega, zastopniki Opeševalnega društva in podružnic Slov. planinskega društva. Iz zanimive debate navajamo, da je namen Zveze letos po našem jugu pa tudi v inozemstvu pričeti obširno propagando za naša zdravilišča in kopališča. Zveza bo skrbela za propagandne letake, informacijsko pisarno v Celju, za izletniške vlake ter bo tudi intervenirala pri pristojnih oblastih, da se uvede telefonska zveza med Celjem in Solčavo in avtomobilski promet istotam. Obravnavalo se je vprašanje otvoritve gospodinjstkih tečajev v Mozirju za Savinjsko in v Slovenjemgradu za Mislinjsko dolino, v kateri bi se sinovi in hčere gostilničarjev učili občevanja in postrežbe s tujci. Pisarni za tujski promet v Ljubljani in Celju bosta regulirali tok izletnikov z ozirom na velik obisk Gorenjske, Logarjeve doline in Pohorja. Mariborska podružnica SPD postavi na Pohorju pri Ribniškem jezuru novo kočjo, ki bo služila v prvi vrsti zimskemu športu. Sestanku je predsedoval šef oddelka za obrt in trgovino dr. Marn.

Razširjajte

„Gostilničarski List!“

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

svojim obiskovalcem oziroma odjemalcem.

Alojzija in Drago Bernardi
HOTEL BALKAN

CELJE, Gosposka ulica.

Maks Zabukošek
modni atelje za gospode

Celje, Cankarjeva ul.

F. S. LUKAS
veletrgovina žganja in likerjev
specijaliteta „Adam“

CELJE, Kralja Petra cesta.

Matija Krašovec
gostilničar

PEČOVNIK pri Apnencah.

Alojz Kroflič
mesar

Celje, Ljubljanska cesta

Gostilna pri Solncu

CELJE,
Ljubljanska cesta.

FRANC KRAJNC
brivec

CELJE, Glavni trg.

Marija Filipčič prej Pavlinc
gostilna

Celje, Gledal. ul.

MORIC RAUCH
trgovina s porcelanom in steklom

CELJE, Prešernova ulica.

Jakob Lopan
parna pekarna

Celje, Kralja Petra cesta.

Ludvik Petek
specerijska trgovina

Celje, Cankarjeva cesta.

Joško Božič
gostilna „pri Škarpi“

Breg pri Celju

Fani Lebič
HOTEL BELI VOL

CELJE, Kralja Petra cesta

Anton Kolenc in drugovi
veletrgovina s specerijo

CELJE, Kralja Petra cesta

KARL LOIBNER
zajutrkovalnica, delikatesna
in specerijska trgovina

CELJE, Kralja Petra cesta

:: ZVEZNA TISKARNA V CELJU ::

STROSSMAYERJEVA UL. 1. □ □ □ STROSSMAYERJEVA UL. 1.

FRANC PODERŽAJ
gostilna

CELJE

BREG

Jože Zabukošek
manufakturna in modna trgovina

Aleksandrova ulica

CELJE

Dolžan Franjo
kleparstvo in vodovodna instalacija

Kralja Petra cesta

CELJE

Fric Skoberne
HOTEL ZAMOREC

Ljubljanska cesta

CELJE

IVAN OBERŽAN
pekarija

Za Kresijo

CELJE

Milan Martinović
HOTEL UNION

Nasproti kolodvora

CELJE

Anton in Ana Robek
gostilna „Branibor“

Kralja Petra cesta

CELJE

Špeglič Matija
gostilna

Gosposka ulica

CELJE

Franc Hodnik
gostilna in mesarija

ŽALEC

JANKO BOŽIČ
špecerijska trgovina

Kralja Petra cesta

CELJE

Josip Tomažič
vojaški in civilni krojač

Glavni trg

CELJE

Josip Gorenjak
mesarija

Glavni trg

CELJE

IVAN BEUC
zlatar

Gosposka ulica

CELJE

Franjo Berger
gostilničar

Gosposka ulica

CELJE

IVAN NARAKS
sodavičar

LOŽNICA pri Žalcu

Anton Ocvirk
trgovina z južnim sadjem

Glavni trg

CELJE

Franjo Kunšek
fotograf

Cankarjeva cesta

CELJE

Tajništvo
»Gostilničarskega Lista«

Listnica uredništva.

V prihodnji številki našega lista, ki bo izhajal po novem letu v večji obliki kot dosedaj, bomo odgovorili na uvodnik ljubljanskega »Gostilničarja« z dne 10. decembra št. 11 in 12, katerega smo šele 19. decembra prejeli. V tej številki nam to ni bilo mogoče, ker je bila redakcija že zaključena in list že v tisku.

Volitev v cenilno komisijo. Vsem članom celjskega okrožja se tem po-

tom naznanja, da se dne 20. januarja 1924 udeležijo volitev v cenilno komisijo, ter da se pri istih postopa ne-strankarsko vendar enotno, kajti tukaj se gre zopet za gostilničarske žepe. Zveza bode na posamezne zadruga pravočasno poslala kandidatno listo, katera je edino na gospodarski podlagi sestavljena, uplivajte tudi na vaše prijatelje, da se vam pridružijo z glasovi, kajti tudi njim ne bode škodovalo.

Tajništvo.

Pozor! Na širši odborovi seji Zveze v Celju, katera se je vršila dne 18. decembra v prostorih g. Božiča na Bregu, se je sklenilo opozoriti vse zadruga, katere so pri isti včlanjene, da se ne udeležujejo občnih zborov pri drugih zvezah gostilničarskih zadrug kot delegatje, kajti edino Zveza in še ista se sličnih občnih zborov lahko udeleži kot gost.

Vesele božične praznike
in srečno Novo leto

želi

Uredništvo in upravništvo.

Prepričajte se,

da kupite po zelo ugodnih cenah vsakovrstno sukno, blago za perilo, krojaške potrebščine, izvrstno delane gumi-plašče, usnjate suknje, obleke za gospode in dečke i. t. d. pri tvrdki

Ivan Mastnak

Celje, Kralja Petra cesta števil. 15.

Natakarji in natakarice dobijo

5% popusta.

IZBORNA DALMATINSKA

VINA

nudi v vsaki množini

I. P. MATKOVIĆ

CELJE, GLAVNI TRG 1

GOSTILNIČARJI!

POZOR!

POZOR!

IVAN NARAKS

najstarejše podjetje

IZDELOVANJA SODAVICE IN POKALIC

LOŽNICA PRI ŽALCU

se priporoča cenj.
gg. gostilničarjem.
Postrežba točna!
Cene solidne!

Cenj. občinstvu vljudno javljam, da sem prevzel s 1. decembrom v najem

Hotel pri „Kroni“

CELJE

Ljubljanska cesta.

Točil bodem prvovrstna vina, kakor tudi topla in mrzla jedila bodejo na razpolago vsak čas.

Za obilen obisk se priporoča

LORENČAK

Zavarovalna družba
„L' UNION“

v PARIZU

ustanovljena leta 1828 za požar
in leta 1829 za življenje.

Kapital na požar 20,000.000 Fr.
Rezerva 62,000.000 Fr.
Kapital na življenje 10,000.000 Fr.
Rezerva 262,000.000 Fr.

Prevzame vsa tozadevna zavarovanja.

Gen. zastopi: **Ljubljana,**
Celje, Maribor.

Sprejmejo se spretni akviziterji.

Natančnejša pojasnila daje **Inspektorat,**
Celje, Gosposka ulica št. 26, I nadstr.

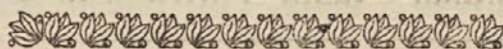
Urar in juvelir
Anton Lečnik
Celje, Glavni trg št. 4
(preje Pacchiaffo)

Delniška pivovarna Laško

priporoča

svoje priznane najboljše izdelke:

Marčno, Dvojno marčno, Eksportni ležak in Porter

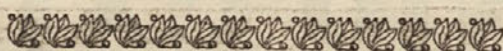
Priporoča se

Krajnc Franc

frizer za
dame in
gospode.

Celje, Glavni trg št. 18.

Poslušajte!

Naznanja se
Vam, da kupite
sukno, volno,
cefir, platno,
hlačevino,
modrovino ter

sploh vso manufakturno robo in
perilo za gostilne radi velikanskega
in direktnega importa najceneje v

Veletrgovini R. Stermecki, Celje.

Ilustrovani cenik zastoj.

Kupujem

ponajvišjih dnevnih cenah star zlat in srebrn
denar, kakor tudi razne žlahtne kamne

R. Almoslechner

zlatar in juvelir

Celje, Gosposka ulica 14.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici točno in
solidno.

Moderno urejena pekarna

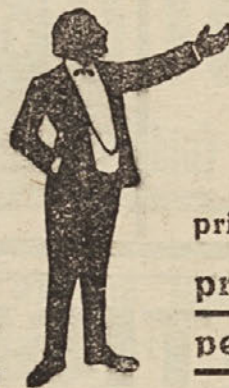
Franc Lesjak

Celje—Breg,

pri kapucinskem samostanu

priporoča vsakovrstno

pecivo najboljše vrste

Pivovarna TOMAŽ GÖTZ v Mariboru

priporoča svoje kot izborno priznane

marčno pivo **== Bock - pivo**

v sodčkih in steklenicah

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:

**dvojno marčno
pivo**

v sodčkih in steklenicah

**črno Herkules-
pivo**

v sodčkih in steklenicah

Glavne zaloge: Celje, Poljčane in Varaždin.

Svoji k svojim!

Gostilničarji in kavarnarji pozor!

Svoji k svojim!

Res najboljša pristno namizno in sortirano vino

iz vseh vinogradnih krajev, dobite po zelo nizkih cenah pri

FRANJO CAJNKO

veletrgovina z vinom v Slovenjgradcu, lastnik goric v Ljutomeru, Haložah in pri Mariboru.

Vina v steklenicah (bu-
tice) teljke vseh vrst

Solidna in točna postrežba!

Pristno črno dalmatinsko
vino za zdravila.

Samo naročite in prepričali se
bodete, da ne pretiravam.

ZVEZNA TISKARNA V CELJU

STROSSMAYERJEVA ULICA št. 1

Izvršuje okusno in hitro vsa v njeno stroko
spadajoča dela v pripravi in tudi v najmoder-
nejši izpeljavi. Najrazličnejše tiskovine za šole,
šolska voastva, za občinske in župnijske urade,

za društva, korporacije, trgovce, obrtnike in
zasebnike. Za gostilničarje vabila na veselice,
različne plakate, oznanila in druge tiskovine.
Izvršitev kar najhitrejša. Cene zmerne.

MODERNO UREJENA KNJIGOVEZNICA

☺☺☺ HOTEL „UNION“ CELJE ☺☺☺

Sporočam vsem svojim cenjenim gostom, da prireja v mojem restavrantu prvovrstna

DUNAJSKA SALONSKA GODBA

vsak večer od pol 8. do 11. ure, ob nedeljah in praznikih do 12. ure ponoči

SALONSKI KONCERT.

Za prvovrstno kuhinjo, kakor vedno sveže pivo »Ležak« iz pivovarne Laško ter izborna sortirana vina iz kleti Florjana Gajšeka v Loki pri Žusmu in Franca Potočnika iz Rogaške Slatine skrbi restavrater ter se priporoča za obilen obisk

MILAN MARTINOVIĆ.

CELJSKA POSOJILNICA

Stanje hranilnih vlog
čez K 70,000,000.—

Nar. dom (na oglu v pritličju)

Stanje hranilnih vlog
čez K 70,000,000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od 1. avgusta 1923 naprej po 6% brez odpovedi, 6½% do 8% z odpovedjo, večje stalne naložbe in naložbe denarnih zavodov po dogovoru.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.

Prva hrvatska štedionica podružnica Celje

Ustanovljena l. 1846.

Aleksandrova ulica.

Delniška glavnica
K 200,000.000.—

Vloge K 2.000,000.000

CENTRALA V ZAGREBU.

Rezervni zaklad nad
K 135,000.000.—

Prejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun. — Eskomptira menice in devize. — Prejema v inkaso tu- in inozemske menice in čeke. — Izdaja $4\frac{1}{2}\%$ ne zastavnice in $4\frac{1}{2}\%$ ne obveznice, ki so davka proste, pupilarno varne in imajo jamstveno sposobnost. Kupuje in prodaja valute in devize.

PODRUŽNICE: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Cirkvenica, Čakovec, Daruvar, Delnice, Đakovo, Gjurjevac, Ilok, Karlovac, Kraljevica, Križevci, Maribor, Mitrovica, Nova Gradiška, Novi Sad, Ogulin, Osijek g. grad, Požega, Rljeva, Senj, Sisak, Skoplje, Subotica, Sušak, Sv. Ivan Zelina, Varaždin, Vel. Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zagreb lica 117, Zemun.
EKSPozITURE: Osijek g. grad, Vinica.

Izdaja čeke in kreditna pisma in pre-
skrbuje izplačila na temelju akrediti-
vov na vsa tu- in inozemska mesta.
Daje kredite v razni obliki. Izvršuje
vse borzne naloge ločno in kulantno.
Posrednje pri nakazilih iz Amerike
v tuzemstvo.

Najfinejša žganja:
**slivovka, tropinovec,
brinjevec, droženka
in medicinalni konjak**

se dobi

v parni veležganjarni
Robert Diehl
CELJE Dolgopolje št. 6 CELJE
Zajamčeno pristni destilati!

Ustanovljeno leta 1910
! Dolgoletna garancija !

KAMENIT
TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO
Slovenija

Najstarejša tovarna v
!!! Jugoslaviji !!!

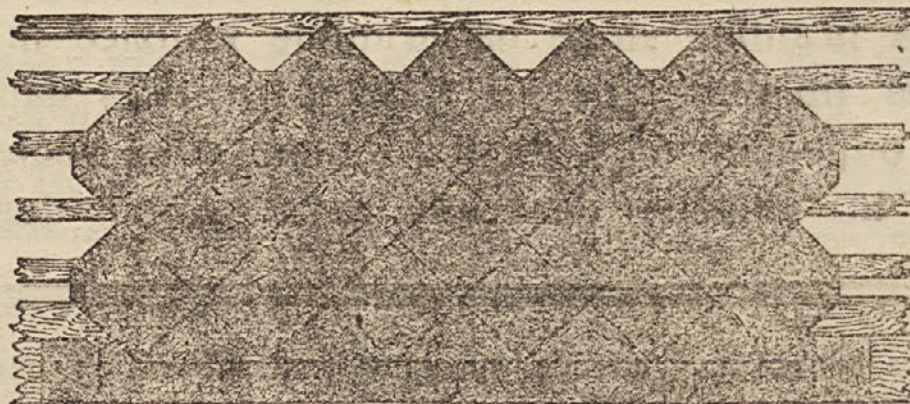
1 m² tehta 11 do 13 kg

Cenejši kakor vsako
drugo kritje

Azbestno cementni škrlj.

Proračuni in obiski
brezplačno.

Proračuni in obiski
brezplačno.